

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

20 23 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ КЛАС

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньо-професійних програм:

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

та 025.00.04 Інструментальне виконавство

(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

спеціалізації: Середня освіта (музичне мистецтво)

Київ – 2023

Розробники: Олена Кацалап, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;
 Емма Макарова, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;
 Віра Яковенко, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

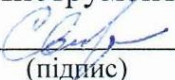
Викладачі кафедри академічного та естрадного вокалу: Віктор Тетеря, народний артист України, професор; Емма Макарова, старший викладач; Віра Яковенко, старший викладач, Олена Кацалап, старший викладач.

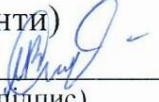
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 30.08.2022 р. № 11

Завідувач кафедри (Олена ЗАВЕРУХА)
 (підпис)

Робочу програму погоджено з гарантами (керівниками проєктної групи) освітньо-професійних програм підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано) та 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)
 (назва освітніх програм)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано) (керівник проєктної групи) (Наталія СВИРИДЕНКО)
 (підпис)

Гарант освітньої (професійної/наукової) підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти) (керівник проєктної групи) (Віктор СПОДАРЕНКО)
 (підпис)

Робочу програму перевірено

«__» __.2022 р.

Заступник декана (Інна ТКАЧЕНКО)
 (підпис)

Пролонговано:

на 2023/2024 н. р. (Заверуха ОА), «28» 08 2023р., протокол № 9
 (підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор з науково-методичної та
 навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
 « 17 » _____ 20 21 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ КЛАС

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньо-професійних програм:

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

та 025.00.04 Інструментальне виконавство

(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

спеціалізації: середня освіта (музичне мистецтво)

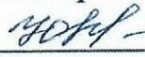
Київ – 2021

Розробники: Олена Кацалап, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;
 Емма Макарова, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;
 Віра Яковенко, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Викладачі кафедри академічного та естрадного вокалу:
 Олег Марцинківський, народний артист України, професор; Віктор Тетеря, народний артист України, професор; Емма Макарова, старший викладач; Віра Яковенко, старший викладач; Олена Кацалап, старший викладач.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від «27» 08 2020 р. № 10

Завідувач кафедри (Юлія Мережко)
 (підпис)

Робочу програму погоджено з гарантами (керівниками проектної групи) освітньо-професійних програм підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано) та 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти) (назва освітніх програм)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано) (керівник проектної групи) (Наталія Свириденко)
 (підпис)

Гарант освітньої (професійної/наукової) підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти) (керівник проектної групи) (Віктор Сподаренко)
 (підпис)

Робочу програму перевірено

« ».   . 2020 р.

Заступник директора (Алла Таранник)
 (підпис)

Пролонговано:

на 2021/2021 н. р. (Завбуха О.Л.), «30» 08 2021 р., протокол № 10
 (підпис) (ПІБ)

на 20 /20   н. р.   (   ), « »   20   р., протокол №
 (підпис) (ПІБ)

на 20 /20   н. р.   (   ), « »   20   р., протокол №
 (підпис) (ПІБ)

на 20 /20   н. р.   (   ), « »   20   р., протокол №
 (підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
«Вокальний клас»				
Вид дисципліни	<i>вибіркова</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>6 / 180</i>			
Курс	<i>IV</i>		<i>IV</i>	
Семестр	<i>VII</i>	<i>VIII</i>	-	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг кредитів	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>30</i>	<i>30</i>	-	-
Аудиторні	<i>18</i>	<i>14</i>	-	-
Модульний контроль	<i>2</i>	<i>2</i>	-	-
Семестровий контроль	<i>10</i>	<i>10</i>	-	-
Самостійна робота	-	<i>4</i>	-	-
Форма семестрового контролю	-	<i>екзамен</i>	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: подальший розвиток вокально-виконавських можливостей студентів у процесі систематичних занять та їхніх викладацьких якостей під час роботи над творами вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку, підготовка кваліфікованих фахівців до здійснення професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни на IV курсі:

- всебічний розвиток музичних здібностей та розкриття виконавського і викладацького потенціалу студентів, а саме:
  - здатності демонструвати високий рівень вокально-виконавської майстерності в умовах концертно-сценічного виступу;
  - обізнаності в навчально-педагогічному та виконавському репертуарі, здатності до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках, спроможності його правильно підбирати;
  - вміння організувати діяльність у професійній сфері, застосовувати знання і вміння на практиці.

У процесі навчання у студентів мають сформуватися такі компетентності:

- Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі музичної професійної діяльності або у

процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

– Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК-10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК-13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК-17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК-18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

– Додаткові спеціальні (фахові) компетентності:

ДСК-3. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку учнів.

ДСК-9. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ДСК-10. Здатність застосовувати набуті фахові знання у педагогічній діяльності в галузі загальної музичної освіти, зокрема, демонструвати інтегровані професійні вміння: виконавські (інструментальні, вокально-хорові), інтерпретаційні, організаційні та режисерські.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі навчання на IV курсі студенти повинні вдосконалити володіння методами і прийомами у виконавській та викладацькій діяльності, бути здатними здійснювати професійну діяльність відповідно до норм етики,

демонструвати емоційний інтелект, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

– Результати навчання за весь період:

РН-4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН-8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН-12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН-17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

– Додаткові результати навчання:

ДРН-4. Організовувати освітнє середовище з урахуванням сприятливих умов для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

За умови дистанційної форми навчання у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії в Україну заняття можуть проводитися за допомогою сервісу Google Meet або платформи Zoom.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт							
		Аудиторна:					Модульний контроль	Самостійна	Семестровий контроль
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні			
Змістовий модуль 1 (IV курс, VII семестр) Удосконалення вокально-виконавської майстерності студентів									
Тема 1. Удосконалення попередньо засвоєних вокально-технічних навичок, необхідних для подальшого розвитку вокально-виконавської майстерності	6					6			
Тема 2. Техніка філірування звуку. Мелодійно-прикрашальні виражальні засоби у співі	12					12			

Модульний контроль	2						2		
Семестровий контроль	10								10
Разом	30					18	2		10
Підготовка та проходження контрольних заходів	-								
Змістовий модуль 2 (IV курс, VIII семестр) Закріплення професійних умінь, необхідних для роботи кваліфікованого фахівця									
Тема 3. Розвиток музично-вокального слуху. Тембральне забарвлення голосу як один із механізмів розкриття ідейно-художнього змісту виконуваних творів	8					6		2	
Тема 4. Демонстрування художньо-виконавських викладацьких умінь	10					8		2	
Модульний контроль	2						2		
Семестровий контроль	10								10
Разом	30					14	2	4	10
Підготовка та проходження контрольних заходів	Екзамен								
Усього	60					32	4	4	20

Підтеми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1 (IV курс, VII семестр) Удосконалення вокально-виконавської майстерності студентів		
1.	Удосконалення вокально-виконавських можливостей студентів (співацьке дихання, якість голосу, артикуляція й дикція тощо)	6
2.	Техніка філірування співацького звуку	5
3.	Мелодійно-прикрашальні виражальні засоби у вокалі	7
Разом за змістовим модулем 1		18
Змістовий модуль 2 (IV курс, VIII семестр) Закріплення професійних умінь, необхідних для роботи кваліфікованого фахівця		
4.	Основні функції музично-вокального слуху, робота над його розвитком	3
5.	Значення тембрального забарвлення голосу у	3

	вокальному виконавстві	
6.	Реалізація художньо-виконавських можливостей студентів, належне володіння ними викладацькою майстерністю	8
Разом за змістовим модулем 2		14
Усього		32

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 (IV курс, VII семестр)

Удосконалення вокально-виконавської майстерності студентів

Тема 1. Удосконалення попередньо засвоєних вокально-технічних навичок, необхідних для подальшого розвитку вокально-виконавської майстерності.

Удосконалення співацького дихання, максимальне досягнення рівності звучання голосу впродовж усього діапазону, закріплення навичок артикуляції й дикції, подальше розширення вокально-виконавських можливостей.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 4, 5, 6, 7

Рекомендовані джерела (додаткові): 3

Тема 2. Техніка філірування звуку. Мелодійно-прикрашальні виражальні засоби у вокальній музиці.

Опанування техніки філірування співацького звуку з метою надання йому еластичності, м'якості, рухливості та динамічності. Застосування у співі мелодійно-прикрашальних виражальних засобів – трелі, форшлагу, групето, морденту. Закріплення набутих вокально-виконавських навичок у процесі роботи над творами навчального вокального репертуару; можлива участь у концертних заходах, конкурсах (у режимі онлайн) тощо.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 4, 5

Змістовий модуль 2 (IV курс, VIII семестр)

Закріплення професійних умінь, необхідних для роботи кваліфікованого фахівця

Тема 3. Розвиток музично-вокального слуху. Тембральне забарвлення голосу як один із механізмів розкриття ідейно-художнього змісту виконуваних творів.

Комплексне аналізування співацького звуку з технічного та художнього боку з допомогою високорозвиненого музично-вокального слуху. Розуміння впливу емоцій, що виникають у стані творчої активності, на

тембральне забарвлення голосу. Емоційний інтелект. Робота над розкриттям ідейно-художнього змісту виконуваних творів засобами співацького голосу. Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 7

Тема 4. Демонстрування художньо-виконавських і викладацьких умінь.

Реалізація художньо-виконавських можливостей під час роботи над творами навчального вокального репертуару та участі в концертних заходах, конкурсах тощо. Вдосконалення техніки вокально-творчого спокою. Ґрунтовні знання анатомо-фізіологічних особливостей дитячого голосового апарату, специфіки розвитку дитячого голосу і застосування цих знань у роботі з вокально-педагогічним репертуаром для дітей старшого шкільного віку. Здатність тримати увагу учнів із допомогою вільного володіння голосом та музичним інструментом. Знання музично-виконавського репертуару, термінології музичного мистецтва. Вміння професійно підбирати музичний матеріал.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Рекомендовані джерела (додаткові): 3, 7, 8, 9

Додаткові ресурси: 1, 3, 4, 6, 7, 10, 11

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (індивідуальних) занять	1	18	18
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (індивідуальному) занятті	10	18	180
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-

Виконання завдань до самостійної роботи	-	-	-
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	223
Максимальна кількість балів: 223			
Розрахунок коефіцієнта: -			

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (індивідуальних) занять	1	14	14
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (індивідуальному) занятті	10	14	140
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	189
Максимальна кількість балів: 189			
211 (за III к., VI сем.) + 223 (за IV к., VII сем.) + 189 = 623			
Розрахунок коефіцієнта: $623 / 60 = 10,38$			

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Зміст завдання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 2 (IV курс, VIII семестр) Закріплення професійних умінь, необхідних для роботи кваліфікованого фахівця		
1.	Удосконалювати вокальну техніку, зокрема артикуляцію та дикцію з допомогою скоромовок (у разі нагальної потреби). Відпрацьовувати техніку філірування співацького звуку, а також трель, форшлаг, групето, мордент. Усвідомити функції музично-вокального слуху – універсального «аналізатора» технічної та художньої якості співацького голосу, механізми розкриття ідейно-художнього змісту виконуваних творів. Ознайомитися з запропонованим викладачем аудіо- та/або відеоматеріалом. Працювати над розбором та вивченням творів навчального вокального репертуару.	Демонстрування на практиці всіх зазначених вокально-технічних умінь на високому рівні, також вдумливості, емоційного інтелекту, артистизму; якісний розбір творів навчального вокального репертуару (5 б.)
2.	Засвоїти художньо-виконавські та викладацькі вміння під час роботи з музичним матеріалом. У процесі підготовки до модульного контролю та екзамену вдосконалювати знання творів навчального вокального репертуару. Бути налаштованими на можливу участь у концертних заходах, конкурсах тощо. При можливості та за умови дотримання правил поведінки під час сигналу повітряної тривоги відвідувати концерти класичної музики, театральні постановки та інші події культурно-мистецького життя.	Демонстрування ґрунтовного розуміння предметної області діяльності виконавця-вокаліста та викладача, участь у концертних заходах або конкурсах; досконале вивчення творів навчального вокального репертуару (5 б.).
Разом за змістовим модулем 2		10 б.
Усього		10 б.

6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі прослуховування музичного матеріалу, опанованого студентами впродовж кожного із семестрів. Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання	Бали
Демонстрування досконало вивченого музичного матеріалу відповідно до визначених обсягів та завдань.	5
Засвідчення розвитку вокально-технічних можливостей.	5
Демонстрування художньо-виконавських навичок.	5
Намагання максимально переконливо донести зміст виконуваних творів навчального вокального репертуару до слухачів.	5
Креативні підходи в роботі з твором із вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку.	5
Максимальна кількість балів: 25	

На IV курсі студенти повинні вивчити:

у VII семестрі – 2 вокальні твори (арії, романси тощо)

1 українську народну пісню (уміти виконувати з музичним супроводом та a cappella)

1 пісню з вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку (6-7 кл.) під власний супровід (інструменти – фортепіано, бандура, гітара, акордеон, баян)

у VIII семестрі – 2 вокальні твори (арії, романси тощо)

1 українську народну пісню (уміти виконувати з музичним супроводом та a cappella)

1 пісню з вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку (6-7 кл.) під власний супровід (інструменти – фортепіано, бандура, гітара, акордеон, баян)

При підборі для студентів навчального вокального репертуару враховувати таке:

- вокальні твори повинні відповідати типу і можливостям співацького голосу, але разом із тим сприяти подальшому розвитку вокально-виконавської майстерності;
- вони мають бути підібрані зі смаком і вподобані студентами, а значить виконуватися ними натхненно і з задоволенням та бути цікавими під час публічного прослуховування.

Концертний репертуар повинен бути винятково оригінальним та яскравим.

Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар

Класичні твори

Дж. Верді. Арія Джільди з опери «Ріголетто»

- К. Глюк. Арія Орфея з опери «Орфей і Еврідіка»
 Е. Гріг «Nytten» (Хатинка), пісня Сольвейг із музики до драми Г. Ібсена «Пер Гюнт»
 С. Гулак-Артемівський. Романс Оксани, арія Андрія з опери «Запорожець за Дунаєм»
 В. Заремба «Не тополю високою»
 А. Кос-Анатольський «Соловей і троянда»
 М. Лисенко «Садок вишневий коло хати», «Ой одна я, одна, як билиночка в полі», пісня Наталки з опери «Наталка Полтавка»
 Ф. Ліст «Freudvoll und leidvoll» (Радість і горе)
 П. Майборода «Тополина баркарола»
 В. А. Моцарт «Alleluja» з мотету «Exsultate, jubilate»
 Ф. Надененко «Сльози»
 Дж. Пуччіні. Арія Мімі з опери «Богема»
 К. Сен-Санс. Арія Даліли «Amour! Viens aider ma faiblesse» з опери «Самсон і Даліла»
 А. Скарлатті «Le violette» (Фіалки)
 Я. Степовий «Не беріть із зеленого луку верби»
 Р. Шуман «Der Nussbaum» (Горішник), «Die Lotosblume» (Квітка лотоса)

Народні пісні

- «Зелененький барвіночку» в обр. П. Бойченка
 «Хусточко ж моя...» в обр. А. Єдлічки
 «Спать мені не хочеться» в обр. Л. Кауфмана
 «Чотири воли пасу я» в обр. А. Кос-Анатольського
 «Вилітали орли з-за крутої гори», «Ой і не стелися, хрещатий барвінку...»,
 «Дощик, дощик», «Там, де Ятрань круто в'ється», «Ох і вийду я за ворітечка», «Ой не світи, місяченьку» в обр. М. Лисенка
 «Коло млина, коло броду» в обр. Г. Майбороди
 «Ой кум до куми залицявся» в обр. Я. Степового

Вокально-педагогічний репертуар для дітей старшого шкільного віку

6-7 клас

- Українські народні пісні:* «По діброві вітер віє», «Ой, на горі та й женці жнуть», «Зайчик», «Ой на горі жита много»
Пісні композиторів із супроводом:
 К. Вебер «Пісня мисливця», «Вечірня пісня»
 І. Кириліна «Будинок під блакитним дахом»
 П. Майборода «Пісня про вчительку»

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час складання екзамену з навчальної дисципліни «Вокальний клас» студенти повинні продемонструвати наступні навички у вокальному виконавстві: безшумний вдих, раціональний розподіл дихання впродовж вокальної фрази, високу співацьку позицію, м'яку атаку звуку, навички кантиленного співу, чітку дикцію, динаміку звуку, точне інтонування, художню виразність, сценічно-виконавську культуру. Максимальна кількість балів – 40.

На екзамені студенти мають виконати два твори: один вокальний твір (на вибір: арію, романс, українську народну пісню тощо) та одну пісню з вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку під власний супровід. Пісню з вокально-педагогічного репертуару для дітей, вибрану з відповідних збірок, можна виконати в супроводі фортепіано, бандури, гітари, акордеона, баяна і по нотах. Невідповідність екзаменаційної програми даним вимогам є недопустимою. Неприйнятним також є підбір надто легких творів, які не відповідають здібностям та вмінням студента, що полегшуватиме йому завдання.

Студенти, які за три навчальні семестри набрали менше 35 балів, до складання екзамену не допускаються.

Враховуючи непередбачувану ситуацію у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії в Україну і введеним воєнним станом, екзамен може пройти за допомогою сервісу Google Meet.

Бали	Критерії оцінювання
36-40	Досконало вивчений музичний матеріал згідно з визначеними вимогами, обсягами та завданнями; високий рівень вокально-технічних можливостей: професійне співацьке дихання, правильна побудова вокальної фрази із застосуванням динамічних відтінків, штрихів, добрі дикція, інтонування, філірування співацького звуку тощо; глибоке осмислення й розкриття ідейно-художнього змісту виконаних творів, артистична виразність під час виступу; непересічна майстерність при виконанні твору з вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку; творча самобутність; працелюбство, бажання подальшого професійного розвитку.
31-35	Досконало вивчений музичний матеріал, який, однак, складається з творів, що не вповні відповідають визначеним вимогам; належний рівень вокально-технічних можливостей, проте з допущенням незначних помилок; доволі

	артистичний виступ; працелюбство, бажання подальшого професійного розвитку.
26-30	Музичний матеріал вивчений з деякими помилками, що позначилося на якості виступу; вокально-технічні можливості продемонстровані на достатньому рівні, але з помилками у фразуванні, інтонуванні тощо; більш-менш артистичний виступ.
21-25	Демонстрування музичного матеріалу з численними помилками; посередні вокально-технічні можливості та виконавські вміння; відсутність натхнення у виступі.
16-20	Демонстрування музичного матеріалу зі значними помилками, які роблять виступ малоцікавим; посередні вокально-технічні та виконавські вміння: неправильне фразування, неточне інтонування, маловиразний спів тощо; відсутність творчого натхнення та професійної стабільності.
11-15	Демонстрування музичного матеріалу з грубими помилками; низький рівень вокально-технічних можливостей: відсутність опори співацького звуку, неправильно побудовані вокальні фрази, неякісні інтонування та дикція тощо; незграбний малоартистичний виступ.
1-10	Низький рівень вокально-технічних та виконавських можливостей.

6.5.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Не передбачено у зв'язку зі специфікою даної навчальної дисципліни.

6.6.Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
--------------------------	------------------------------------	---

A	90-100	<p>Відмінно – досконало вивчений музичний матеріал згідно з визначеними вимогами, обсягами та завданнями; високий рівень вокально-технічних можливостей: професійне співацьке дихання, правильна побудова вокальної фрази із застосуванням динамічних відтінків, штрихів, добрі дикція, інтонування, філірування співацького звуку тощо; глибоке осмислення й розкриття ідейно-художнього змісту виконаних творів, артистична виразність під час виступу; непересічна майстерність при виконанні твору з вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку; творча самобутність, працелюбство, бажання подальшого професійного розвитку.</p>
B	82-89	<p>Дуже добре – досконало вивчений музичний матеріал, який, однак, складається з творів, що не вповні відповідають визначеним вимогам; належний рівень вокально-технічних можливостей, проте з допущенням незначних помилок; доволі артистичний виступ; працелюбство, бажання подальшого професійного розвитку.</p>
C	75-81	<p>Добре – музичний матеріал вивчений з деякими помилками, що позначилося на якості виступу; вокально-технічні можливості продемонстровані на достатньому рівні, але з помилками у фразуванні, інтонуванні тощо; більш-менш артистичний виступ.</p>
D	69-74	<p>Задовільно – демонстрування музичного матеріалу з численними помилками; посередні вокально-технічні можливості та виконавські вміння; відсутність професійної стабільності.</p>
E	60-68	<p>Достатньо – демонстрування музичного матеріалу зі значними помилками, які роблять виступ малоцікавим; посередні</p>

		вокально-технічні та виконавські вміння: неправильне фразування, неточне інтонування, маловиразний спів тощо; відсутність творчого натхнення та професійної стабільності.
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – демонстрування музичного матеріалу з грубими помилками; низький рівень вокально-технічних можливостей: відсутність опори співацького звуку, неправильно побудовані вокальні фрази, неякісні інтонування та дикція тощо; незграбний малоартистичний виступ.
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – низький рівень вокально-технічних та виконавських можливостей.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Назва змістового модуля	Змістовий модуль 1. Удосконалення вокально-виконавської майстерності студентів		Змістовий модуль 2. Закріплення професійних умінь, необхідних для роботи кваліфікованого фахівця	
Кількість балів за змістовий модуль	223 б.		189 б.	
Теми	1	2	3	4
Години	6	12	6	8
Теми змістових модулів (індивідуальні заняття) – 352 б.	Удосконалення попередньо засвоєних вокально-технічних навичок, необхідних для подальшого розвитку вокально-виконавської майстерності (10+1)*6 = 66 б.	Техніка філірування звуку. Мелодійно-прикрашальні виражальні засоби у співі (10+1)*12 = 132 б.	Розвиток музично-вокального слуху. Тембральне забарвлення голосу як один із механізмів розкриття ідейно-художнього змісту виконуваних творів (10+1)*6 = 66 б.	Демонстрування художньо-виконавських і викладацьких умінь (10+1)*8 = 88 б.
Самостійна робота – 10 б.	-	-	5 б.	5 б.
Види поточного контролю – 50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.		Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.	
Підсумковий контроль	-		Екзамен	
Усього	223		189 211 (за III к., VI сем.) + 223 (за IV к., VII сем.) + 189 = 623 Коефіцієнт: 623 / 60 = 10,38	

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові):

1. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. К.: Музична Україна, 1971. 90 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2); бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка, сервер, URL: http://ek.kubg.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_17/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&C21COM=S&I21DBN=KUBG&P21DBN=KUBG&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C%2E%3E%3D%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%

[82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0%24%3C%2E%3E%29
&Z21ID=12771815698838121410&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=3&S21CNR=10&FT_REQUEST=&FT_PREFIX](https://www.researchgate.net/publication/321111111/figure/fig1/figure-pdf/12771815698838121410/S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=3&S21CNR=10&FT_REQUEST=&FT_PREFIX)

2. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 216 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 3 примірники).
3. Оганезова-Григоренко О. В. Теорія і практика формування професійного менталітету вокалістів у процесі фахової підготовки : [монографія]. Одеса : Астропринт, 2011. 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).
4. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання]. Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. Умань : РВЦ «Софія», 2015. 108 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2).
5. Хоменко А. Б. Постановка голосу : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).
6. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 352 с. 77 нотних прикладів та малюнків. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 10 примірників).
7. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу: Навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу. К. : ІЗМН, 1998. 160 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

Додаткові:

1. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. К.: Українська ідея, 1999. 168 с.
2. Антонюк В. Г. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. К.: Українська ідея, 2000. 68 с.
3. Вправи та вокалізи: навчально - методичний посібник / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка ; упоряд.: Е. В. Макарова, В. Г. Яковенко. Київ : Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. 58 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 25 примірників).
4. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 336 с.

5. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. Івано-Франківськ, 2007.
6. Овчаренко О. А. Основи вокальної методики : наук.-метод. посіб. Криворіз. держ. пед. ун-т. Кривий Ріг : Вид. дім, 2006. 116 с.
7. Рибніков О. Паперовий човник : збірка дитячих пісень на вірші Олени Гриценко. Ч. 1. Київ : Музична Україна, 2003. 23 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 7 примірників).
8. Рибніков О. Паперовий човник : збірка пісень на вірші Ірини Чернявської. Ч. 2. Кияночки. Київ : Музична Україна, 2006. 45 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 8 примірників).
9. Чембержі М. І. Мрії веселкові : цикл пісень для дітей. Київ : ПТО «Мета – Арт», 1999. 56 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

9. Додаткові ресурси

1. Гмиріна С. В. Проблема сценічного хвилювання естрадного виконавця під час концертного виступу. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. К., 2016. С. 529-535. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14527/1/S_Gmirina_2016_14_04_konf_IM.pdf
2. Економова О. С., Макарова Е. В., Яковенко В. Г. Методичні засади музично-виконавської підготовки майбутніх музикантів на основі міждисциплінарних зв'язків. Theoretical and scientific bases of development of scientific thought: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Rome, Italy. February 16-19, 2021. С. 381-385. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34938/1/E_Ekonomova_E_Makarova_V_Yakovenko_V_TSB DST_IM_KIVM.pdf
3. Економова О., Макарова Е., Яковенко В. Компетентність – як чинник професійної підготовки музиканта-виконавця в системі університетської музичної освіти. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 57, том 1. 2022. С. 278-284. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44947/1/O_Ekonomova_E_Makarova_V_Yakovenko_APGN_57_1.pdf
4. Зарицька А. А. Емоційність як основа професійної компетентності майбутнього співака-вокаліста. Збірник наукових праць. Педагогічні науки. 2016. Вип. 74 (3). С. 30-33. – Режим доступу: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgii_rbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znppn_2016_74\(3\)_8](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgii_rbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znppn_2016_74(3)_8)
5. Каблова Т. Б., Тетеря В. М. Специфіка академічного вокального

- мистецтва в сучасному дискурсі культури. Культура і сучасність: альманах. К. : Міленіум, 2018. № 1. С. 73-77. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/24231/1/Kablova_Teterya_KiS_2018_1.pdf
6. Каблова Т. Б., Тетеря В. М. Народна пісня як інтенціональна складова у творчості М. Лисенка. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. праць. Вип. XXXVII. К. : Міленіум, 2016. С. 183-189. Режим доступу: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17241/1/T_Kablova_V.Teterya_AP_n3_7_2016%20\(1\).PDF](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17241/1/T_Kablova_V.Teterya_AP_n3_7_2016%20(1).PDF)
  7. Кацалап О. В. Твори Миколи Лисенка в репертуарі Зої Гайдай. Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях : матеріали Шостої Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 3-4 листопада 2022 р. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. С. 146-150. Режим доступу: <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/article/view/291346/285945>
  8. Мережко Ю. В. (2016). Стимулювання творчої самореалізації майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі вокально-виконавської діяльності. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. К., 2016. С. 619-625. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14621/1/Y_Merejko_2016_14_04_konf_IM.pdf
  9. Процишина О. Ю. Активізація творчого потенціалу майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти: здобутки, проблеми та перспективи: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Умань: Візаві, 2022. С. 114-116. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43577/1/O_Protsyshyna_TMAAEAPP_2022_FMMH.pdf
  10. Процишина О. Ю. Дотримання професійного режиму співу студентами ЗВО як запорука ефективної вокальної підготовки. Promising ways of solving scientific problems: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Belgium, Brussels. December 26-28, 2022. С. 153-154. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43523/1/O_Protsyshyna_PWSSP_2022_FMMH.pdf
  11. Соловійов В. А. Специфіка музичної інтерпретації: технологічний підхід. Молодий вчений. 2017. № 4.2 (44.2). С. 83-88. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.2/18.pdf>